

Kom over på riktig side, Norge!

Klassekampen 1. Publisert på trykk 29.05.2013.

Bill McKibben,. Side: 23.

Del: 1.

Dersom det finnes noe sånt som en «Norgofil» – ja, da er det meg. Glem Superbowl, mine idrettshelter er Petter Northug og Marit Bjørgen.

Datteren min tilbrakte to av de beste årene i livet sitt på United World College i Flekkefjord, der hun ikke bare fikk innpodet en solid sosial ansvarsfølelse, hun kom også hjem med en flott kjæreste (Hei, Henrik!).

Min dypeste beundring er imidlertid selvsagt rettet mot Norge for den rollen landet har spilt i verden – med bistand, hjelp, megling, forsoningsarbeid. Norge tilbyr hjelp, ikke maktdemonstrasjoner eller klossete tiltak. Til tider har kontrasten til mitt eget hjemland, USA, vært smertefullt tydelig.

Og derfor er det så vanskelig å komme med kritikk – men det er likevel uunngåelig. Statoil, et selskap der to tredjedeler av aksjene eies av det norske folk, medvirker i dag til en av klodens mest ekstreme miljøforbrytelser: utvinning av olje fra Canadas tjæresandfelt. Hvis dere har Google Earth på pc-en hjemme, får dere et ganske godt inntrykk av hvordan investeringene deres ser ut: Selv om de bare har hentet ut rundt tre prosent av oljen hittil, har oljeselskapene flyttet større masser enn det byggingen av Suezkanalen krevde, eller byggingen av den kinesiske mur, eller pyramidene. De største dammene i verden skal samle opp det giftige avfallsvannet, men det siver ut likevel og forgifter mennesker og dyr. Innbyggerne har sett taigaskogen forvandles til Tolkiens Mordor – det er ikke mulig å forestille seg et styggere sted enn dette.

Og det er det som skjer når tjæresand graves ut i dagbrudd. Når den brennes, er det selvsagt enda verre – dette er en av de største karbonbombene på jorden. Nivåene av CO2-konsentrasjon i atmosfæren er allerede så høye at Arktis smelter for øynene våre og havet blir stadig surere. James Hansen, klodens fremste klimatolog, har sagt at dersom vi brenner tjæresandoljen i tillegg til alt det andre vi brenner, er det «game over for klimaet».

Råoljen som utvinnes av tjæresand er minst tolv prosent mer karbonintensiv enn annen olje, og de fleste estimater opererer med langt høyere tall. Om man skulle lete etter en måte å effektivt øke oppvarmingen av jorden på, finnes det ingen raskere og sikrere fremgangsmåte enn tjæresand.

Så langt har den norske regjeringen, som taler på vegne av det norske folk, omgått spørsmålet; statsminister Jens Stoltenberg har sagt at «det er ikke min oppgave å drive Statoil», og energiminister Ola Borten Moe taler med samme tunge: «Det er ikke min oppgave å si ja eller nei til tjæresand eller om Statoil bør være engasjert i slike investeringer eller ikke». Dette betyr åpenbart at selskapet kommer til å fortsette som de gjør nå: Konsernsjef Helge Lund har sagt at «tjæresand er et viktig ressursgrunnlag

og alle de store selskapene deltar».

Denne type holdninger – det er ikke mitt ansvar, det er ikke min oppgave, alle andre gjør det – taler ikke i Norges favør. Det er slike ting folk sier når de vet at det de driver med er moralsk forkastelig, men har lyst til å fortsette å gjøre det likevel.

Den gode nyheten er at en stor folkebevegelse er i ferd med å dannes. Den ledes av Canadas urbefolkning og av folk som protesterer mot klimaendringene i USA og Europa. Denne bevegelsen har faktisk blitt så effektiv at investeringene i tjæresandbrudd ikke lenger er spesielt attraktive.

Det er imidlertid ikke derfor nordmenn bør tvinge Statoil til å gi opp tjæresanden. De bør tvinge Statoil til slutte med denne utvinningen ganske enkelt fordi det er feil å drive slik, punktum.

© Klassekampen